

Exam. Code : 103202

Subject Code : 1031

B.A./B.Sc. Semester—II**POLITICAL SCIENCE****(Modern Political Theory)**

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— Attempt **SEVEN** questions from Section A carrying 4 marks each in **10-15** sentences each. From Section B attempt **SIX** questions in all, **ONE** from each unit, each question carries **12** marks.

SECTION—A

1. Explain the three important definitions of political system.
2. What is Feed Back Loop Mechanism ?
3. What is meant by Subject Political Culture ?
4. Describe main Political Rights.
5. Discuss four Moral Duties.
6. What is Universal Declaration of Human Rights ?
7. What do you mean by Air Pollution ?
8. Explain the meaning of Negative Liberty.
9. What is Direct Democracy ?
10. What do you know about the concept of Elite ?

SECTION—B**UNIT-I**

1. Define Political System. Discuss its main features.
2. Define Political Culture. Discuss its kinds.

UNIT-II

3. What are rights ? Discuss its various kinds.
4. Discuss the main environmental degradation issues.

2516(2517)/STB-17028(T)

1

(Contd.)

UNIT-III

5. Discuss the meaning of liberty. How can liberty be safeguarded in the modern state ?
6. Define Justice. Discuss the various dimensions of justice.

UNIT-IV

7. Define Democracy. Discuss the conditions essential for the success of democracy.
8. Critically examine the Elitist theory of democracy.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ:— ਭਾਗ ਓ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 10-15 ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ। ਭਾਗ ਅ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 12 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—ਓ

1. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਤਿੰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
2. ਫੀਡ ਬੈਕ ਲੂਪ ਤੰਤਰ ਕੀ ਹੈ ?
3. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
4. ਮੁੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
5. ਚਾਰ ਨੈਤਿਕ ਕਰਤਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
6. ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਆਲਮੀ ਐਲਾਨਨਾਮਾ ਕੀ ਹੈ ?
7. ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
8. ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
9. ਪ੍ਰਤੱਖ ਲੋਕਤੰਤਰ ਕੀ ਹੈ ?
10. ਅਭਿਜਾਤ ਵਰਗ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ?

ਭਾਗ—ਅ

ਯੂਨਿਟ—I

1. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਇਸਦੇ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-II

3. ਅਧਿਕਾਰ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
4. ਮੁੱਖ ਵਾਤਾਵਰਣਿਕ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-III

5. ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਆਧੁਨਿਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ?
6. ਨਿਆਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਯਾਮਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ-IV

7. ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
8. ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਇਲਿਟਿਸਟ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਭਾਗ ਕ ਮੇਂ ਸੇ ਸਾਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਜ਼ਿਏ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 4 ਅੰਕ ਹੈਂ ਤਥਾ ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਉਤਰ 10-15 ਵਾਕਯੋਂ ਮੇਂ ਦੀਜ਼ਿਏ। ਭਾਗ ਖ ਮੇਂ ਸੇ 6 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਜ਼ਿਏ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਯੂਨਿਟ ਮੇਂ ਸੇ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਜ਼ਿਏ। ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੇ 12 ਅੰਕ ਹੈਂ।

ਭਾਗ—ਕ

1. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਯਵਸਥਾ ਕੀ ਤੀਨ ਸਹਟਵਪੂਰ੍ਣ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਓਂ ਕੀ ਵਯਾਯਵਾ ਕੀਜ਼ਿਏ।
2. ਫੀਡ ਬੈਕ ਲੂਪ ਤੰਤ੍ਰ ਕਯਾ ਹੈ ?
3. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਸਕ੍ਰੁਤਿ ਵਿਸ਼ਯ ਸੇ ਕਯਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ ?
4. ਮੁਖਯ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਧਿਕਾਰੋਂ ਕਾ ਵਰ੍ਣਨ ਕੀਜ਼ਿਏ।
5. ਚਾਰ ਨੈਤਿਕ ਕਰ੍ਤਵਯੋਂ ਕੀ ਚਰ੍ਚਾ ਕੀਜ਼ਿਏ।

6. मानव अधिकारों की सार्वभौमिक घोषणा क्या है ?
7. वायु प्रदूषण से आपका क्या अभिप्राय है ?
8. नकारात्मक लिबर्टी के अर्थ की व्याख्या कीजिए।
9. प्रत्यक्ष लोकतंत्र क्या है ?
10. अभिजात वर्ग की अवधारणा के बारे में आप क्या जानते हो ?

भाग—ख

यूनिट-I

1. राजनीतिक प्रणाली को परिभाषित कीजिए। इसके मुख्य लक्षणों की चर्चा कीजिए।
2. राजनीतिक संस्कृति परिभाषित कीजिए। इसके प्रकारों की चर्चा कीजिए।

यूनिट-II

3. अधिकार क्या है ? इसके विभिन्न प्रकारों की चर्चा कीजिए।
4. मुख्य पर्यावरणीय गिरावट के मुद्दों पर चर्चा कीजिए।

यूनिट-III

5. स्वतंत्रता के अर्थ की चर्चा कीजिए। आधुनिक राज्य में स्वतंत्रता की रक्षा कैसे की जा सकती है ?
6. न्याय परिभाषित कीजिए। न्याय के विभिन्न आयामों की चर्चा कीजिए।

यूनिट-IV

7. लोकतंत्र को परिभाषित कीजिए। लोकतंत्र की सफलता के लिए ज़रूरी स्थितियों की चर्चा कीजिए।
8. लोकतंत्र के इलिटिस्ट (Elitist) सिद्धांत का आलोचनात्मक परीक्षण कीजिए।